

Supaprastinta gręžinių įteisinimo tvarka: ką svarbu žinoti?

2023-01-20 įsakymas Nr. D1-25

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymo Nr. D1-111 „Dėl Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2023-01-20 įsakymas Nr. D1-26

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. D1-912 „Dėl Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

Aplinkos ministerija atkreipia dėmesį, kad tais atvejais, kai požeminio vandens išteklių naudojimui nereikalingas leidimas, pats gyventojas, kuris naudoja nelegalaus gręžinio vandenį savo reikmėms, gali tiesiogiai pateikti reikalingus duomenis gręžinio įteisinimui Lietuvos geologijos tarnybai.

Leidimą tirti žemės gelmes turinčių įmonių tarpininkavimo tokiais atvejais nebereikia.

Žemės gelmių įstatymas numato, kad požeminio vandens išteklių naudojimui leidimas nereikalingas, jeigu asmuo šeimos, namų ūkio reikmėms arba nekomercinei ūkinei veiklai vykdyti išgauna iš požeminio vandens vandenvietės, kurioje yra vienas arba keli gręžiniai, mažiau kaip 10 m³ gėlo požeminio vandens per parą.

Taip pat leidimo nereikia, jeigu žemės ūkio veiklą, išskyrus žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą vykdančias asmuo išgauna iš požeminio vandens vandenvietės, kurioje yra vienas arba keli gręžiniai, mažiau kaip 100 m³ gėlo požeminio vandens per parą, skaičiuojant metinį vidurkį.

Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos apraše nurodyta, kokius duomenis ir dokumentus Lietuvos geologijos tarnybai turės pateikti gyventojas, norintis įteisinti Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, kai jam nereikia ir kai reikia leidimo.

Pildant paraišką reikia pateikti paraiškos dėl pritarimo naudoti gręžinį ir savivaldybės administracijos pritarimo naudoti gręžinį kopijas arba jų nuorašus, vienkartinės gręžinio įteisinimo įmokos sumokėjimą patvirtinančio dokumento kopiją, žemės sklypo plano su pažymėta gręžinio vieta ir gręžinio apsaugos zona skaitmeninius nuorašus.

Atkreipiame dėmesį, kad aplink individualiai apsirūpinančiųjų geriamuoju vandeniu požeminio vandens vandenvietes (gręžinius), kai nereikalingas leidimas naudoti požeminio vandens išteklius, vandenvietės apsaugos zonos 1-osios juostos dydis yra 3 m.

Taip pat galima kreiptis į Lietuvos geologijos tarnybą el. paštu greziniai@lgt.lt arba lgt@lgt.lt, per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklo informacinę sistemą kartu su aukščiau minėtais dokumentais pateikiant pasirašytą prašymą bei užpildant neregistruoto gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio duomenų deklaraciją.

Primename, kad pagal teisės aktų nuostatas įrengti apskaitos prietaisus ir mokėti mokesčius už išgautus valstybinius gamtos išteklius privaloma tik tada, kai požeminio vandens išteklių naudojimui reikalingas leidimas arba kai iš gėlo požeminio vandens vandenvietės išgaunama ar planuojama išgauti 10 m³ ir daugiau gėlo požeminio vandens per parą.

Keičiamas Vandens naudojimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos tvarkos aprašas.

Aplinkos ministerija parengė Vandens naudojimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos tvarkos aprašo pakeitimus, kuriais tikslinami ūkio subjektams skirti vandens naudojimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos reikalavimai ir šios apskaitos metinių ataskaitų teikimo tvarka.

Tvarkos apraše numatyta naujovė – Aplinkos apsaugos agentūra privalės Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikti informaciją apie geriamojo vandens tiekėjus, kurie neatitinka nuotekų taršos leidimo ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygų.

Siūloma, kad Aplinkos apsaugos agentūra turėtų pateikti nuotekų tvarkymo apskaitos metinių ataskaitų duomenis apie taršos leidimo ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygų neatitinkančius geriamojo vandens tiekėjus iki einamųjų metų birželio 30 d.

Taisyklių pakeitimais siekiama įgyvendinti 2022 m. lapkričio 16 d. įsigaliojusį naujos redakcijos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, užtikrinti nuoseklų teisinį reglamentavimą.

Siūloma nustatyti aiškesnę tvarką, kaip licencijuoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą.

Aplinkos ministerija parengė Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklių pakeitimo projektą ir kviečia su juo susipažinti. Numatyti patikslinimai nustato, kokius dokumentus turi pateikti juridiniai asmenys, siekiantys gauti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licenciją arba geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, siekiantys pakeisti licenciją.

Juridiniai asmenys taip pat privalėtų patvirtinti, kad jie turi žmogiškųjų išteklių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklai vykdyti, ataskaitoms rengti, atskirai veiklos apskaitai tvarkyti, vartotojams ir abonentams informuoti ir konsultuoti, skundams ir ginčams nagrinėti.

Siūlomi pakeitimai užtikrintų aiškesnį reglamentavimą ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT), vykdančiai licencijuojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos priežiūrą ir kitas funkcijas.

Taisyklės papildytos nuostatomis, kad VERT prižiūri, kaip geriamojo vandens tiekėjas laikosi licencijuojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos sąlygų, vadovaudamasi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 26, 34 ir 37 straipsniais ir VERT tvirtinamu energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašu.

Siūloma nebeįvardinti, per kiek laiko Valstybinė energetikos reguliavimo taryba privalo išduoti licenciją arba motyvuotai atsisakyti ją išduoti, nes tai yra numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme. Nauja jo redakcija priimta 2022 m. lapkričio mėn.

Su Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklių pakeitimo projektu galite susipažinti čia.

Siūloma, kaip bus perimami ar išperkami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai.

Aplinkos ministerija parengė Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų perėmimo arba išpirkimo tvarkos aprašo projektą, kuriame siūloma, kaip turėtų būti perimami, išperkami ir perduodami fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantys geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai.

Numatyta, kad savivaldybių institucijos perduoda viešajam vandens tiekėjui joms nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą sudarydamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo perdavimo–priėmimo sutartį.

Infrastruktūros savininkui ar jo įgaliotam atstovui planuojama suteikti teisę savo iniciatyva teikti prašymą dėl infrastruktūros išpirkimo ar perėmimo, patikslinti, kokią informaciją ir papildomus dokumentus reikia pateikti kartu.

VANDENTVARKOS SEKTORIAUS NAUJIENOS

Kartu siūloma numatyti konkrečius atvejus, kuomet nepriklausomas turto vertinimas nėra privalomas. Nepriklausomo turto vertinimo nereikėtų, kai infrastruktūros objektai šalių susitarimu perimami neatlygintinai. Taip pat kai sudaryta trišalė ar daugiašalė savivaldybės institucijos ir viešojo arba regioninio vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo, objekto statytojo (užsakovo), kito savivaldybės infrastruktūros valdytojo savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis.

Papildomai atlikti turto vertinimo nereikėtų ir tada, kai ketinama išpirkti infrastruktūros objekto sandorio vertė neviršija viešojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo nusistatytos minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės. Tokiu atveju infrastruktūros savininkas pateikdamas prašymą ją išpirkti turėtų nurodyti ir siūlomą kainą.

Pakeitimas siūlomas atsižvelgus į tai, kad nepriklausomas turto vertinimas įsigyjant mažos vertės geriamojo vandens tiekimo arba nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų infrastruktūrą nekuria pridėtinės vertės, dažnai padidina viešųjų vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų sąnaudas. Be to, taip siekiama racionaliai panaudoti lėšas.

Minėti pokyčiai numatyti naujos redakcijos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, kuris priimtas 2022 m. lapkričio mėn. Įstatymas įpareigoja savivaldybes perduoti joms nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą viešajam arba regioniniam vandens tiekėjui ar nuotekų tvarkytojui iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Tikimasi, kad siūlomi aprašo patikslinimai užtikrins sklandžią infrastruktūros objektų išpirkimo ir perėmimų eigą bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo paslaugų užtikrinimą.

Su Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų perėmimo arba išpirkimo tvarkos aprašo pakeitimo projektu galite susipažinti čia.

Parengti siūlymai, kaip bus atsiskaitoma už geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymą, tikslinamos sutarčių sąlygos.

Aplinkos ministerija siūlo nustatyti aiškesnes pareigas, teises, atsiskaitymo, sutarčių sudarymo ir nutraukimo tvarką geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, tarp jų paviršinių, tvarkymo paslaugas gaunantiems ir individualiai tvarkantiems nuotekas gyventojams, įmonėms ir šių paslaugų tiekėjams.

Ši tvarka būtų taikoma ir viešiesiems, regioniniams, garantiniams geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, paviršinių nuotekų tvarkytojams ir asmenims, teikiantiems nuotekų transportavimo paslaugas.

Šiuos pakeitimus numato ***Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašo ir Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo pakeitimo projektai.***

Atsiskaitymo už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše planuojama numatyti konkrečias paviršinių nuotekų užterštumo koncentracijas, kurias viršijus abonentams reikėtų papildomai mokėti už šių nuotekų valymą. Ši sąlyga būtų taikoma tais atvejais, kai paviršinės nuotekos išleidžiamos į jų surinkimo infrastruktūrą, neturinčių valymo įrenginių.

Siūloma, kad jei vartotojas nedeklaruoja geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos rodmenų, geriamojo vandens tiekėjas apskaičiuoja suvartoto vandens kiekį pagal aprašo nuostatas.

Abonentai, kuriems dėl techninių priežasčių nėra galimybės įrengti geriamojo vandens apskaitos prietaiso už geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal vidutinį savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekį, padaugintą iš koeficiento 4. Tai numato Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo pakeitimai.

Iki šiol buvo taikomas dvigubai mažesnis koeficientas, tačiau pasitaiko, kad abonentai geriamąjį vandenį naudoja ir ne namų ūkio reikmėms, todėl siūloma jį didinti. Turimais duomenimis, padidėjusi kaina būtų taikoma mažam skaičiui abonentų, be to, tai paskatintų susitvarkyti vamzdynus ir sudaryti sąlygas įrengti apskaitos prietaisą.

Jei techninių prižasčių neįmanoma įrengti geriamojo vandens apskaitos prietaiso, tai turėtų būti nurodyta geriamojo vandens tiekėjo su bendrojo naudojimo objektų administratoriumi ar daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos atstovu arba jungtinės veiklos sutartimi įgaliotu asmeniu surašytame akte.

Numatoma, kad geriamojo vandens tiekėjas gali nutraukti, sustabdyti geriamojo vandens tiekimą arba nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentai, kuriam iškeliamas bankroto byla.

Be to, geriamojo vandens tiekėjas turi teisę nustatyti bendrąsias sutarčių sąlygas ir suderinęs su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba jas viešai paskelbti savo interneto svetainėje. Tokiu atveju sutarčiai būtų taikomos geriamojo vandens tiekėjo nustatytos bendros sutarčių sąlygos, paskelbtos sutarties sudarymo dieną.

Abonento, vartotojo, individualių nuotekų turėtojo pateikti prašymai sudaryti sutartį turėtų būti išnagrinėjami ir atsakymas pateikiamas per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos jame nurodytu būdu.

Šie pakeitimai įgyvendina 2022 m. lapkričio mėn. priimto naujos redakcijos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas.

Gyventojams įsirengti vietinius valymo įrenginius ne mieste bus paprasčiau

2023-01-30 įsakymas Nr. D1-37

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“ pakeitimo

Nuo šiol visiems gyventojams, norintiems įsirengti vietines nuotekų valyklas nereikės gauti statybą leidžiančio dokumento ir vykdyti statybą užbaigimo procedūrą. Išskyrus atvejus, kai jos statomos miestų, saugomose ar kultūros paveldo objektų teritorijose, kur pirmenybė turi būti teikiama jungimuisi prie centralizuotų tinklų.

Taip mažinama biurokratinė našta ir kaštai namų ūkiams, kurie negali prisijungti prie centralizuotų nuotekų tinklų, sudaromos galimybės greičiau ir paprasčiau įsirengti individualius nuotekų įrenginius. Kartu gerinama gyvenamųjų teritorijų ekologinė būklė.

„Vandens taršos rizikas sprendžiame etapais: pernai lapkritį pakeistas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas įpareigoja savivaldybes susitvarkyti tankiai apgyvendintose vietovėse. Dabartinis pakeitimas skirtas gyvenvietėms, kuriose gyventojų tankumas mažesnis. Panaikintas reikalavimas gauti statybą leidžiantį dokumentą ir vykdyti statybos užbaigimo procedūras leis greičiau įsirengti vietines nuotekų valyklas ir taupyti resursus: gyventojai sutaupys nuo 400 iki 600 eurų projektavimui, o savivaldybės – laiką, kurį skirtų derinimo procedūroms“, – sako aplinkos ministras Simonas Gentvilas.

Be statybą leidžiančio dokumento ir statybą užbaigimo procedūros bus galima statyti nesudėtingųjų statinių II grupei priskirtas nuotekų valyklas ir kaupimo rezervuarus.

Leidimas statyti vietines nuotekų valyklas ir toliau reikės mieste, konservacinės apsaugos prioriteto ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje, kultūros paveldo objekto teritorijoje, apsaugos zonoje ar vietovėje. Taip pat gamtos paveldo objekto, valstybinio parko ar rezervato, draustinio ar biosferos rezervato buferinės apsaugos zonoje, jei pagal Saugomų teritorijų įstatymą šioje teritorijoje statyba galima. Jeigu statoma ne sodyboje, leidimo reikės ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje.

VANDENTVARKOS SEKTORIAUS NAUJIENOS

Išimtyms numatytos atsižvelgti į savivaldybių nuogaštavimus, kad statytojai bei leidimų įsirenginės nuotekų valyklas miestuose, nors pirmenybė turi būti teikiama jungimuisi prie centralizuotų tinklų.

Šiuos pakeitimus įteisinantis atnaujintas Statybos techninis reglamentas STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ įsigaliojo nuo sausio 30 d.

Taip pat informuojame, kad siekiant sudaryti geresnes sąlygas individualių nuotekų tvarkymo įrenginių apskaitai ir kontrolei, steigiama Nuotekų tvarkymo informacinė sistema (NTIS), kurioje bus registruojami visi individualūs nuotekų tvarkymo įrenginiai, stebima jų priežiūros kokybė ir poveikis aplinkai.

Tikimasi bandomąją NTIS versiją turėti jau šių metų rudenį, vėliau ji bus palaipsniui užpildoma duomenimis ir tobulinama. Pilna apimtimi NTIS turėtų pradėti veikti nuo 2024 m. pradžios.

Siūloma detalizuoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimą

Aplinkos ministerija parengė Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių pakeitimo projektą, kuris išsamiau apibrėžia planų keitimo, koregavimo, įskaitant techninės klaidos taisymą, procedūras, patikslina jų rengimo tvarką. Kviečiame suinteresuotas institucijas susipažinti.

Siūloma, kad supaprastinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka būtų taikoma tik koreguojant planą.

Numatyta, kad planavimo sąlygas galės išduoti dar viena institucija – Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Dar vienas pakeitimas – į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų turinį siūloma įtraukti analizes ir sprendinius, kurie padėtų švelninti klimato kaitos padarinius. Tai padėtų sumažinti urbanizuotų teritorijų užtvindymo riziką ir yra ypač aktualu rengiant paviršinių nuotekų tvarkymo planus.

Taisyklės taikomos rengiant, derinant, tvirtinant ir keičiant geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, arba regioninių viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų bei paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos planus.

Taisyklių pakeitimais siekiama suderinti jas su 2022 m. lapkritį įsigaliojusiu naujos redakcijos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu.

Parengtas Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo projektas.

Aplinkos ministerija, bendradarbiaudama su Sveikatos apsaugos ministerija ir kitų institucijų specialistais, parengė Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo projektą.

Aprašo projektas nustato minimalius Lietuvos rinkai tiekiamų ir naudojamų geriamojo vandens ruošimui cheminių medžiagų bei filtravimo priemonių saugos, grynumo ir kokybės reikalavimus, kad būtų išvengta rizikos gyventojų sveikatai.

Siūloma, kad geriamajam vandeniui ruošti būtų naudojamos tik šio aprašo priede nurodytos geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ir filtravimo priemonės, kurios atitinka Europos standartizacijos organizacijos priimtuose standartuose, nacionalinės standartizacijos institucijos perimtuose kaip nacionaliniai, nustatytus grynumo ir kokybės reikalavimus.

Taip pat siūloma nustatyti, kad naudojamų geriamojo vandens ruošimui cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių grynumą vertina ir jų kokybę užtikrina geriamojo vandens tiekėjai, remdamiesi geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių tiekėjų pateiktais dokumentais arba pačių atliktais patikrinimais (tyrimais).

Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo projektas parengtas įgyvendinant Geriamojo vandens įstatymą, perkeliant į jį Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės nuostatas.

Aprašo projektą, suderinus su susijusiomis atsakingomis valstybės institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, patvirtins aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrai bendru įsakymu.

Įsigaliojus Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašui, bus užtikrinta, kad geriamojo vandens tiekėjai naudotų veiksmingas, saugias chemines medžiagas ir filtravimo priemones, o vartotojai išvengs neigiamo poveikio sveikatai dėl geriamojo vandens užterštumo.

Gyventojai gaus išsamesnę informaciją apie geriamojo vandens kokybę, saugą ir kainas.

2023-01-13 įsakymas Nr. D1-15

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-639 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo

Nuo šiol gyventojai gaus išsamesnę informaciją apie vandentvarkos įmones, geriamojo vandens kokybę, saugą ir kainas. Apie tai informuoti įpareigoti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų tiekėjai. Jeigu geriamojo vandens kokybė kels pavojų sveikatai, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų tiekėjai turės informuoti apie priežastis, ribinių verčių viršijimą, alternatyvų tiekimą, priemones, kurių imtasi.

Tai numato Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų pakeitimai, kurie įsigalioja nuo sausio 18 d.

Vandentvarkos įmonės privalo abonentams ir vartotojams teikti svarbią informaciją apie geriamojo vandens kokybę ir saugą, geriamojo vandens ruošimo būdus, jo valymo tipus bei dezinfekciją. Jos turi informuoti ir apie atliktą geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimą, geriamojo vandens litro ir kubinio metro kainą.

Be to, vandentvarkos įmonės įpareigosios teikti informaciją apie tiekiamo geriamojo vandens pavojų žmonių sveikatai, jo priežastis, rodiklių ribinių verčių viršijimą, geriamojo vandens tiekimo draudimą ar vartojimo apribojimą, alternatyvų tiekimą ir apie atliekamus veiksmus šiems trūkumams pašalinti.

Reikalavimuose nurodyta informacija turės būti skelbiama kartą per metus geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo internetinėje svetainėje ir atnaujinama, kai bus pasikeitimų.

Taip pat Geriamojo vandens direktyva įpareigojo, kad informacija apie geriamojo vandens kokybę ir saugą kartą per metus būtų pateikta vartotojui ir abonentui kartu su apmokėjimo dokumentu.

Kartu numatoma, kad vandentvarkos įmonės nuo 2023 m. gegužės 1 d. turės pateikti Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje informaciją apie pastatus, kuriuose gyvenantiems asmenims geriamojo vandens tiekėjas teikia centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas ir apie pastatus, kuriuose gyvenantiems asmenims geriamojo vandens tiekėjas teikia nuotekų transportavimo paslaugas.

Šių duomenų rinkimo tikslas – nustatyti kiekvieno nekilnojamo turto nuotekų tvarkymo būdą. Duomenys bus kaupiami Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje sistemai, kuri skirta apsaugoti aplinką nuo individualiai išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio.

Šiais pakeitimais įgyvendinamos Geriamojo vandens direktyvos nuostatos, skirtos užtikrinti išsamesnės informacijos apie geriamojo vandens kokybę ir saugą bei Miesto nuotekų valymo direktyvos nuostatos, skirtos sukurti individualių nuotekų tvarkymo sistemą ir apsaugoti aplinką nuo išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio.

Paslaugų kokybės reikalavimai nuo šiol taikomi ir viešajam, regioniniam bei garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui

Keičiamos Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisyklės.

GAplinkos ministerija parengė Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisyklių pakeitimus, kuriais patikslinama minėtų veiklos planų rengimo, derinimo, tvirtinimo ir keitimo tvarka. Numatyta, kad ši tvarka bus taikoma ir viešiesiems bei regioniniams geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, taip pat paviršinių nuotekų tvarkytojams.

Siūloma, kad veiklos planas būtų rengiamas ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui, iki šiol jie buvo rengiami trejiems metams. Veiklos plane reikės nurodyti, kokios investicijos ir investicinės priemonės reikalingos ir kokie jų terminai, jei nustatyta, kad viršijami taršos leidime ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatyti leistinos taršos normatyvai.

Taip pat veiklos plane turės būti nurodytos investicinės priemonės ir terminai geriamojo vandens saugai ir kokybei užtikrinti, kai pasibaigus nukrypti leidžiančios nuostatos (išlygos) terminui geriamojo vandens kokybės rodikliai neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Numatyta, kad veiklos planus tvirtins geriamojo vandens tiekėjas arba paviršinių nuotekų tvarkytojo valdyba, jeigu valdyba nesudaroma – savivaldybės vykdomoji institucija.

Patikslinta nuostata, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla būtų vykdoma siekiant visiems savivaldybės gyventojams užtikrinti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančio geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų tiekimą arba sudaryti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir individualiai tvarkyti nuotekas.

Šių taisyklių pakeitimų prireikė 2022 m. lapkričio 16 d. įsigaliojus Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo naujai redakcijai ir siekiant suderinti abu teisės aktus. Taip pat ištaisomi redakciniai netikslumai.

Suderinus su visuomene atnaujintas Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisyklės tvirtins Vyriausybė.

Seimas pritarė efektyvesnei mokesčių mokėjimo tvarkai naudojantiems valstybinius gamtos išteklius.

2023-12-22 Įstatymas XIV-1751

Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymas

Seimas pritarė Aplinkos ministerijos parengtiems Aplinkos apsaugos rėmimo programos, Mokesčio už aplinkos teršimą, Angliavandenilių išteklių mokesčio ir Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymų pakeitimams, kuriais įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas ir mažinama administracinė našta verslui.

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatoma, kad deklaracijos už naudingąsias iškasenas, vandenį ir gruntą yra teikiamos bei mokesčiai mokami ne kas ketvirtį kaip dabar, o kartą per metus.

Taip pat, atsižvelgus į teismų praktiką ir įvertinus proporcingumo bei protingumo kriterijus bei siekiant efektyvesnės išteklių apsaugos, pakeistas finansinės atsakomybės už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę ar be leidimo išgautą išteklių kiekį reglamentavimas.

Įsigaliojus pakeitimams mokesčių už išgautus gamtos išteklius kontrolę vykdanti institucija taikys skirtingo dydžio ekonominę sankciją, atitinkančią pažeidimo pobūdį, padarytą žalą, sunkinančias ar lengvinančias aplinkybes. Ekonominė sankcijos dydis, priklausomai nuo minėtų aplinkybių, bus nustatomas mokėtiną mokesčio sumą dauginant iš koeficiento nuo 2 iki 10.

VANDENTVARKOS SEKTORIAUS NAUJIENOS

Siekiant įgyvendinti 2020 m. priimtą Konstitucinio Teismo nutarimą, nustatyta, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. tam tikra dalis mokesčių už aplinkos teršimą ir mokesčių už valstybinius gamtos išteklius bus bendrai įskaitoma į valstybės biudžetą. Nebeliks nuostatų, kiek šių lėšų skiriama konkrečioms specialiosioms programoms finansuoti. Kasmet Vyriausybė rengdama metinį valstybės biudžetą ir Seimas tvirtindamas valstybės biudžetą nuspręs, kiek lėšų skirti specialiosioms aplinkosauginėms programoms finansuoti.

Numatyta, kad programos lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetiniais metais, negalės būti naudojamos kitiems metams numatytiems priemonėms finansuoti. Taip pat AARP lėšas siūloma leisti naudoti oro ir vandens taršos mažinimo ir prevencijos investiciniams projektams, bet AARP lėšos nebebus naudojamos darbo užmokesčiui.

Patvirtintas Nacionalinis vandenų srities planas 2022–2027 m.

2022 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. 1292

1292 Dėl Nacionalinio vandenų srities 2022–2027 metų plano patvirtinimo (e-tar.lt)

Vyriausybė patvirtino Aplinkos ministerijos parengtą Nacionalinį vandenų srities planą 2022–2027 m., kuris užtikrins tvarų ir integruotą vandens telkinių, jūros aplinkos, potvynių rizikos, vandentvarkos valdymą.

Dokumente įvardinta, kas kvalifikuojami kaip teršėjai, kaip su jais kovosime, kokius reguliacinius mechanizmus pasitelkti.

Gerinant paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklę ypatingas dėmesys bus skiriamas pasklidusios taršos mažinimui ir upių „išlaisvinimui“. Taip pat siekiama mažinti taršą, pasiekiančią Baltijos jūrą ir Kuršių marias su upių nuotėkiu, tobulinti pasirengimą potvyniams ir gerinti jų prevenciją. Kartu planuojama didinti vandens telkinių valdymo sistemos efektyvumą.

Planas apima ir dar vieną svarbią sritį – užtikrinti kokybiškas viešąsias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, mažinti aplinkos taršą nuotekomis. Tam numatoma didinti vandentvarkos įmonių efektyvumą, įgyvendinti sąnaudų susigrąžinimo principą.

Naujausias vandens telkinių vertinimas atskleidė, kad Lietuvoje 63 proc. upių ir 64 proc. ežerų neatitinka geros ekologinės būklės kriterijų. Pasiiekti gerą ekologinę būklę trukdo didėjanti pasklidoji tarša, daugiausia dėl žemės ūkio veiklos, užtvankų ir melioracijos sistemų sukelti hidromorfologiniai pokyčiai bei sutelktoji tarša (nuotekos). Įtakos turi ir gamtiniai procesai, besikeičiančios klimatinės sąlygos.

Požeminių vandens telkinių būklė išlieka gera, tačiau dėl gamtinių sąlygų išlieka rizika, kad gali didėti sulfatų, chloridų, kai kuriais atvejais ir fluoridų koncentracija požeminiame vandenyje.

Bendra Lietuvos Baltijos jūros aplinkos būklė nesiekia geros pagal 9 kokybinius rodiklius: eutrofikacijos, komerciniams tikslams naudojamų žuvų, mitybos tinklų, pavojingų medžiagų koncentracijos jūroje ir maistui vartojamuose produktuose, biologinės įvairovės, nevietinių rūšių, jūros dugno vientisumo, šiukšlių jūrinėje aplinkoje.

2011–2018 m. vertinimu, potvyniai kelia pavojų didesnei kaip 5 proc. arba 351 tūkst. hektarų Lietuvos teritorijos daliai. Be to, stebima ekstremalių hidrometeorologinių reiškinių didėjimo tendencija.

2020 m. Lietuvoje vandens tiekimo paslaugas gavo 83 proc. gyventojų, centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas – 77 proc. gyventojų. Nepakankamai efektyvi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veikla neužtikrina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo ir kokybės, sektoriaus tvarumo.

Nacionalinį vandenų srities planą 2022–2027 m. papildys aplinkos ministro bei žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinamas detalus veiksmų planas. Veiksmų planas šiuo metu rengiamas, su juo bus galima susipažinti 2023 m. pradžioje.

Gyventojai galės gauti išsamią informaciją apie vandens saugą, kokybę ir kainą.

2023-01-13 įsakymas DI-15

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. DI-639 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo

Aplinkos ministerija parengė Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų pakeitimų, kuriais siekiama gyventojams suteikti išsamesnę informaciją apie vandentvarkos įmones, geriamojo vandens kokybę, saugą ir kainas, projektą. Gerinant individualiųjų nuotekų tvarkymo priežiūrą vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikėjai įpareigojami informuoti apie jas gaunančius asmenis.

Siūloma vandentvarkos įmones įpareigoti abonentams ir vartotojams teikti svarbią informaciją apie geriamojo vandens kokybę ir saugą, geriamojo vandens ruošimo būdus, jo valymo tipus bei dezinfekciją. Be to, jos turėtų informuoti ir apie atliktą geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimą, geriamojo vandens litro ir kubinio metro kainą.

Kartu numatoma, kad vandentvarkos įmonės nuo 2023 m. gegužės 1 d. turės pateikti Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje informaciją apie asmenis, kurie gauna centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas bei apie gaunančius geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo teikiamas nuotekų transportavimo paslaugas.

Šie duomenys renkami norint nustatyti kiekvieno nekilnojamo turto nuotekų tvarkymo būdą. Jie labai svarbūs kuriamai Nuotekų tvarkymo informacinei sistemai, kurios tikslas – apsaugoti aplinką nuo individualiai išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio.

Šiais pakeitimais įgyvendinamos Geriamojo vandens direktyvos nuostatos, skirtos užtikrinti išsamesnės informacijos apie geriamojo vandens kokybę ir saugą sklaidą bei Miesto nuotekų valymo direktyvos nuostatos, skirtos sukurti individualių nuotekų tvarkymo sistemą ir apsaugoti aplinką nuo išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio.

Taip pat siūloma patikslinti, kad paslaugų kokybės reikalavimai taikomi ir viešajam, regioniniam bei garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui.